Bryssel den 25 mars 2021
(OR. en)

SN 18/21

Uttalande från Europeiska rådets medlemmar

I. COVID-19

1. För att krisen ska kunna övervinnas är det fortfarande mycket viktigt och brådskande att produktion, leverans och distribution av vacciner påskyndas. Insatserna på detta område måste intensifieras ytterligare. Vi understryker att det är viktigt att det finns transparens och att exporttillstånd används. Vi inser betydelsen av globala värdekedjor och bekräftar att företagen måste säkerställa förutsägbarhet när det gäller vaccinproduktion och respektera avtalsenliga tidsfrister för leverans. Vi bekräftar fördelningen av vacciner i proportion till befolkningen. Vi uppmanar Ständiga representanternas kommitté att ta itu med frågan om vaccinernas leveranshastighet när 10 miljoner påskyndade BioNTech-Pfizer-doser ska fördelas under det andra kvartalet 2021 i en anda av solidaritet.

2. Den epidemiologiska situationen förblir allvarlig, även mot bakgrund av de utmaningar som olika varianter innebär. Restriktionerna, däribland gällande icke nödvändiga resor, måste därför kvarstå för tillfället, med beaktande av gränsregionernas särskilda situation, samtidigt som ett oförhindrat flöde av varor och tjänster inom den inre marknaden även fortsättningsvis måste säkerställas, inbegripet med hjälp av de gröna körfälten. Man bör emellertid börja förbereda en gemensam strategi för ett gradvist hävande av restriktionerna för att säkerställa att insatserna är samordnade när den epidemiologiska situationen gör det möjligt att lätta på de nuvarande åtgärderna. Lagstiftningsarbetet och det tekniska arbetet med interoperabla och icke-diskriminerande digitala covid-19-intyg, på grundval av kommissionens förslag, bör skyndsamt fortsätta.

3. Europeiska unionen kommer att fortsätta att förstärka sina globala insatser mot pandemin. Arbetet med att inrätta en mekanism för vaccindelning måste fortsätta i snabb takt så att den kompletterar och stöder Covax ledande roll för att säkerställa allmän tillgång till och distribution av vacciner

II. INRE MARKNADEN, INDUSTRIPOLITIK, DIGITALISERING OCH EKONOMI

4. Vi understryker hur viktigt det är att det finns en stark, motståndskraftig och fullt fungerande inre marknad och att inremarknadsreglerna strikt genomförs och efterlevs. Vi betonar behovet av att stärka konkurrenskraften och motståndskraften hos Europeiska unionens industri, inbegripet små och medelstora företag, påskynda dess gröna och digitala omställning, bland annat genom lämpliga instrument för att stödja projekt som omfattar flera länder, samt komma till rätta med strategiska beroendeförhållanden. Vid uppdateringen av EU:s industristrategi bör man dessutom ta hänsyn till de lärdomar som hittills dragits av covid-19-krisen och stödja återhämtningsinsatserna.

5. Vi betonar hur viktig den digitala omställningen är för den europeiska återhämtningen, Europas välstånd, säkerhet och konkurrenskraft och välbefinnandet i våra samhällen. I det sammanhanget erinrar vi om Europeiska rådets slutsatser av den 1–2 oktober 2020 och den 10–11 december 2020. Vi understryker dessutom behovet av att stärka Europas digitala suveränitet på ett självvalt och öppet sätt genom att bygga vidare på dess styrkor och minska dess svagheter och genom smarta och selektiva åtgärder, och därmed bevara öppna marknader och globalt samarbete. Kommissionens meddelande *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet* är ett steg på vägen mot att staka ut Europas digitala utveckling under det kommande decenniet. Vi uppmanar rådet att skyndsamt diskutera meddelandet inför utarbetandet av det planerade programmet för en digital strategi.

6. Dessutom

   a) uppmanar vi kommissionen att identifiera ytterligare system för kritisk teknik och strategiska sektorer i syfte att stärka och förfina det europeiska förhållningssättet gentemot dem,

   b) uppmanar vi kommissionen att utvidga Europeiska unionens politiska verktygslåda för digital omställning, såväl på EU-nivå som på nationell nivå, och att utnyttja alla tillgängliga instrument från industri-, handels- och konkurrenspolitiken, politikområdena kompetens och utbildning, forskning och innovation samt långsiktiga finansieringsinstrument för att underlätta den digitala omställningen,

c) efterlyser vi ett bättre utnyttjande av potentialen hos data och digital teknik till gagn för samhället, miljön och ekonomin, samtidigt som man upprätthåller den relevanta rätten till dataskydd, rätten till skydd av privatlivet och andra grundläggande rättigheter och säkerställer att brottsbekämpande myndigheter kan lagra nödvändiga data och att rättsliga myndigheter kan utöva sina lagliga befogenheter för att bekämpa grov brottslighet; vi är medvetna om att skapandet av gemensamma dataområden behöver påskyndas, inbegripet ett säkerställande av tillgången till data och deras interoperabilitet, och ser fram emot kommissionens förslag till ett regelverk för artificiell intelligens och den åtföljande översynen av den samordnade planen i syfte att påskynda användningen av denna teknik, samtidigt som säkerheten och den fulla respekten för de grundläggande rättigheterna säkerställs; vi uppmanar kommissionen att snabbt informera om de framsteg som gjorts och de åtgärder som fortfarande krävs för att inrätta de sektoriella dataområden som tillkännagavs i EU-strategin för data från februari 2020,

d) uppmanar vi medlagstiftarna att snabbt arbeta vidare med förslagen till rättsakt om digitala tjänster, rättsakt om digitala marknader och dataförvaltningsakt i syfte att förbättra tillgången till samt delningen, samkörningen och vidareutnyttjandet av data samt stärka den inre marknaden för digitala tjänster genom att skapa ett säkrare digitalt område och lika villkor för att främja innovation och konkurrenskraft,

e) uppmanar vi rådet att fortsätta arbetet med den europeiska handlingsplanen för demokrati,

f) efterlyser vi en förstärkning av Europeiska unionens och medlemsstaternas internationella utåtriktade insatser, såväl bilateralt som genom relevanta forum och organisationer, i syfte att främja EU:s digitala standarder och utveckla globala digitala regler i nära samarbete med likasinnade partner,

g) betonar vi behovet av att snarast ta itu med de utmaningar på skatteområdet som digitaliseringen av ekonomin medför, för att säkerställa att alla aktörer betalar sin skäliga andel av skatten. Vi upprepar att vi helt klart föredrar och helhjärtat stöder en global lösning för internationell beskattning av den digitala ekonomin och kommer att sträva efter att nå en samförståndslösning inom ramen för OECD senast i mitten av 2021. Vi bekräftar att Europeiska unionen kommer att vara redo att gå vidare om det inte finns utsikter till en global lösning, och erinrar om att kommissionen, som en grundval för en ytterligare form av egna medel, under det första halvåret 2021 kommer att lägga fram ett förslag om en digital avgift som ska införas senast den 1 januari 2023.

7. Inför det kommande sociala toppmötet i Porto understryker vi att en framgångsrik digital omställning innebär att ingen får lämnas utanför. Vi behöver nödvändiga verktyg och infrastrukturer liksom åtgärder för kompetensutveckling, kompetenshöjning och omskolning, samtidigt som rättvisa arbetsvillkor och höga standarder i den digitala ekonomin säkerställs.

8. Vi ställer oss bakom de politiska prioriteringarna i den årliga strategin för hållbar tillväxt och uppmanar medlemsstaterna att låta dem avspeglas i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna.

III. ÖSTRA MEDELHAVSOMRÅDET

9. Vi diskuterade situationen i östra Medelhavsområdet och Europeiska unionens förbindelser med Turkiet och välkomnar det gemensamma meddelandet *State of play of EU-Turkey political, economic and trade relations*, som utarbetats av den höga representanten och kommissionen i enlighet med Europeiska rådets begäran i december 2020.

10. Vi erinrar om att Europeiska unionen har ett strategiskt intresse av en stabil och säker miljö i östra Medelhavsområdet och av utvecklingen av samarbetsinriktade och ömsesidigt gynnsamma förbindelser med Turkiet. Vi välkomnar den senaste tidens nedtrappning i östra Medelhavsområdet i och med upphörandet av den olagliga borrningsverksamheten där, liksom återupptagandet av bilaterala samtal mellan Grekland och Turkiet och de kommande samtalen om Cypernfrågan under överinseende av Förenta nationerna.

11. Förutsatt att den nuvarande nedtrappningen vidmakthålls och att Turkiet deltar på ett konstruktivt sätt, och om inte annat följer av den villkorlighet som fastställts i tidigare slutsatser från Europeiska rådet är Europeiska unionen, i syfte att ytterligare stärka den senaste tidens mer positiva dynamik, redo att föra diskussioner med Turkiet på ett gradvist, proportionellt och reversibelt sätt för att förbättra samarbetet på ett antal områden av gemensamt intresse och fatta ytterligare beslut vid Europeiska rådets möte i juni:

    a) När det gäller ekonomiskt samarbete uppmanar vi kommissionen att intensifiera samtalen med Turkiet för att åtgärda nuvarande problem som rör genomförandet av tullunionen och därmed säkerställa att alla medlemsstater verkligen tillämpar den, och uppmanar samtidigt rådet att arbeta med ett mandat för moderniseringen av tullunionen. Ett sådant mandat får antas av rådet efter ytterligare vägledning av Europeiska rådet.

    b) Vi är redo att inleda högnivådialoger med Turkiet om frågor av gemensamt intresse, såsom folkhälsofrågor, klimatfrågor, frågor som rör kampen mot terrorism samt regionala frågor.

    c) Vi uppmanar kommissionen att undersöka hur samarbetet om direkta personkontakter och rörlighet med Turkiet ska stärkas.

12. Vi uppmanar Turkiet att avstå från nya provokationer eller ensidiga åtgärder som strider mot folkrätten. Med beaktande av det gemensamma meddelandet bekräftar vi åter att Europeiska unionen, om sådana åtgärder genomförs, är fast besluten att använda de instrument och alternativ som står till dess förfogande för att försvara sina och sina medlemsstaters intressen och upprätthålla den regionala stabiliteten.

13. Vi uppskattar att Turkiet har tagit emot omkring 4 miljoner syriska flyktingar och är eniga om att Europeiska unionens bistånd till flyktingarna och värdsamhällena ska fortsätta. Vi uppmanar kommissionen att förelägga rådet ett förslag om fortsatt finansiering till syriska flyktingar i Turkiet samt i Jordanien, Libanon och andra delar av regionen.

14. När det gäller migrationshantering, inom ramen för den bredare EU-strategin som omfattar alla migrationsrutter, bör samarbetet med Turkiet stärkas, särskilt på områden som gränsskydd, bekämpning av olaglig migration samt återvändande till Turkiet av irreguljära migranter och asylsökande som har fått avslag, i enlighet med uttalandet från EU och Turkiet, tillämpat på ett icke-diskriminerande sätt.

15. Vi erinrar om tidigare slutsatser från Europeiska rådet och står fortfarande helt och hållet bakom en övergripande lösning av Cypernfrågan i enlighet med de relevanta resolutionerna från FN:s säkerhetsråd (särskilt 550, 789 och 1251). Vi ser fram emot att förhandlingarna återupptas under överinseende av Förenta nationerna; Europeiska unionen kommer att delta som observatör och kommer att spela en aktiv roll för att stödja förhandlingarna, bland annat genom att utse en företrädare till FN:s förmedlingsuppdrag.

16. Rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter ger fortfarande stor anledning till oro. Åtgärder som riktar sig mot politiska partier och medier och andra beslut på senare tid innebär ett stort bakslag för de mänskliga rättigheterna och strider mot Turkiets skyldigheter att respektera demokrati, rättsstatsprincipen och kvinnors rättigheter. Dialogen om sådana frågor förblir en integrerad del av förbindelserna mellan EU och Turkiet.

17. I enlighet med EU:s och Turkiets delade intresse av fred och stabilitet i respektive område förväntar vi oss att Turkiet och alla aktörer på ett positivt sätt bidrar till att lösa regionala kriser såsom Libyen, Syrien och Sydkaukasien, och vi förblir vaksamma i denna fråga.

18. Vi uppmanar den höga representanten att fortsätta arbetet med den multilaterala konferensen om det östra Medelhavsområdet.

19. Vi kommer att fortsätta att noga följa utvecklingen och eftersträva ett samordnat tillvägagångssätt med våra partner. Europeiska rådet kommer att återkomma till denna fråga vid mötet i juni.

IV. RYSSLAND

20. Vi fick information om den senaste tidens utveckling i förbindelserna mellan Europeiska unionen och Ryssland. Vi kommer att hålla en strategisk debatt vid ett kommande möte i Europeiska rådet.